Proje Geliştirme Süreçleri

Teoriden Uygulamaya

Editörler:
Murat KURT
Ahmet YURTÇU
Taha ORUÇ

PEGEM AKADEMİ

Editörler: Prof. Dr. Murat KURT • Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YURTÇU
Öğr. Gör. Taha ORUÇ

PROJE GELİŞTİRME SÜREÇLERİ
Teoriden Uygulamaya

ISBN 978-625-8897-91-3

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2026, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere http://pegem.net adresinden ulaşılabilmektedir.

1. Baskı: Kasım 2026, Ankara

Yayın-Proje: Yaren Açıkgöz
Dizgi-Grafik Tasarım: Beyza Nur Erdoğan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Bu kitap, Amasya Üniversitesi Araştırma Destek Koordinatörlüğü (ARDEK) öncülüğünde, alanında uzman akademisyenlerce hazırlanmıştır.

ÖN SÖZ

Günümüzde bilimsel bilginin üretilmesi, teknolojinin geliştirilmesi ve toplumsal sorunlara çözüm aranması büyük ölçüde projeler aracılığıyla gerçekleşmektedir. Üniversiteler, kamu kurumları, sanayi kuruluşları ve sivil toplum, ihtiyaçlarını ve önceliklerini projeler üzerinden ortaya koymakta; ulusal ve uluslararası fon kaynakları da desteklerini bu çerçevede sunmaktadır. Bu nedenle proje geliştirme, iş birliğinin ve kurumsal gelişimin temel araçlarından biri hâline gelmiştir. Bir fikrin desteklenebilir bir projeye dönüşmesi ise iyi bir sezginin ötesinde bilgi, planlama ve deneyim gerektiren bir süreçtir.

Bu süreç çoğu zaman tek bir programın başvuru formu üzerinden, deneme yanılma yoluyla öğrenilmektedir. Bu şekilde edinilen bilgi ise kılavuz güncellendiğinde ya da farklı bir fon kaynağına geçildiğinde büyük ölçüde işlevini yitirir. *Proje Geliştirme Süreçleri: Teoriden Uygulamaya* bu nedenle önce hangi programa başvurulursa başvurulsun geçerliliğini koruyan ilkeleri, ardından bu ilkelerin TÜBİTAK, Erasmus+, kalkınma ajansları ve BAP mekanizmalarındaki somut karşılıklarını ele almaktadır.

On bir bölümden oluşan kitap, bir projenin bütün aşamalarını sırasıyla izlemektedir: fikrin ortaya çıkışı ve özgün değerinin kurgulanması, araştırma tasarımı ve proje yönetimi, bütçeleme, veri yönetimi ve yasal-etik standartlar. Sürdürülebilirlik ve üniversite-sektör iş birliği, günümüz çağrılarında giderek daha fazla önem kazandığı için ayrı bölümlerde incelenmiştir. Kurum odaklı bölümlerin ardından son bölümde, bu bilgilerin uygulamada nasıl bir araya geldiği vaka analizleri üzerinden gösterilmektedir.

Eser; ilk önerisini hazırlayan lisansüstü öğrencilere ve genç araştırmacılara, farklı programlara başvurmak isteyen öğretim elemanlarına, okul temelli projeler yürüten öğretmenlere ve proje ofislerinde görev alan uzmanlara yöneliktir. Kitap baştan sona okunabileceği gibi, belirli bir çağrıya hazırlanan okuyucu doğrudan ilgili kurum bölümüne de geçebilir.

Bölümler, proje süreçlerinde deneyim sahibi yazarlar tarafından ortak bir yazım kılavuzu çerçevesinde kaleme alınmış ve çapraz iç hakemlik sürecinden geçirilmiştir. Çağrı koşulları ve değerlendirme ölçütleri zaman içinde değişebileceğinden, başvuru öncesinde ilgili kurumun güncel kılavuzunun mutlaka kontrol edilmesini öneririz.

Emeği geçen bütün bölüm yazarlarına, hakemlere ve yayınevi ekibine teşekkür ederiz. Bu çalışmanın, fikirlerini nitelikli projelere dönüştürmek isteyen herkes için kullanışlı bir başvuru kaynağı olmasını diliyoruz.

Editörler

Prof. Dr. Murat KURT

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YURTÇU

Öğr. Gör. Taha ORUÇ

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

1. Bölüm: Teoriden Uygulamaya Proje Ekosistemi
Prof. Dr. Murat KURT, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0003-1155-9339

2. Bölüm: Proje Fikrinin Doğuşu ve Özgün Değer Kurgusu
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut ÇELEBİER, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0002-6684-667X

3. Bölüm: Araştırma Tasarımı, Yöntem ve Proje Yönetimi
Dr. Aytekin KARBEYAZ, Sivas Milli Eğitim Akademisi
ORCID NO: 0000-0002-1483-5581
Prof. Dr. Murat KURT, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0003-1155-9339

4. Bölüm: Bütçeleme, Veri Yönetimi ve Yasal/Etik Standartlar
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YURTÇU, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0002-2234-1928

5. Bölüm: Sürdürülebilirlik, Yeşil Mutabakat ve Çevre Odaklı Proje Kurgusu
Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0003-4983-9897

6. Bölüm: Çok Paydaşlı Projelerde Üniversite-Sektör İş Birliği
Öğr. Gör. Mehmet Gökhan TEPECİK, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0002-1336-540X

7. Bölüm: Tübitak Proje Süreçleri
Öğr. Gör. Taha ORUÇ, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0001-9503-3240

8. Bölüm: Erasmus+ Proje Süreçleri
Öğr. Gör. Nazmiye Didem LAP, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0003-2926-2496
Öğr. Gör. Fatih ÇEMÇEM, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0002-0151-0550

9. Bölüm: Kalkınma Ajansı Proje Süreçleri
Öğr. Gör. Kübra GÜÇYETMEZ KIRCA, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0001-9632-2335
Muhammet YILMAZ, Millî Eğitim Bakanlığı
ORCID NO: 0000-0002-7285-7121

10. Bölüm: Bap (Bilimsel Araştırma Projeleri) Süreçleri
Dr. Öğr. Üyesi Gülsün KARSLI, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0003-4534-2664

11. Bölüm: Desteklenen Projelerin Yürütülmesi: Dijital Araçlarla Süreç, Kanıt ve Raporlama Yönetimi
Öğr. Gör. Bahadır ÖZEN, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0009-0003-1241-8308

İÇİNDEKİLER

Ön Söz iv

1. BÖLÜM
TEORİDEN UYGULAMAYA PROJE EKOSİSTEMİ

Giriş 1
Kitabın Amacı ve Hedef Kitlesi 2
Proje Döngüsü ve Mantıksal Çerçeve 2
Bilimsel Titizlik ve Etik Standartlar 3
Bölümlerin Mantıksal Çerçevesi ve Tematik Bütünlük 3
Öneriler 3
Bölüm Özeti 4
Kaynakça 4

2. BÖLÜM
PROJE FİKRİNİN DOĞUŞU VE ÖZGÜN DEĞER KURGUSU

Giriş 5
Proje Fikrinin Doğuşu 6
- Fikir, İlham Anından Çok Yapılandırılmış Bir Arayıştır 7
- Proje Fikrinin Başlıca Kaynakları 7
- Ham Fikirden Araştırma Problemine Geçiş 8

Proje Gerekçesinin Kurulması: Konunun Önemi, Literatür Analizi ve Araştırma Alanının İnşası 9
- Araştırma Alanını Kurmak: Konunun Önemi 10
- Araştırma Boşluğunu Belirlemek: Literatür Analizi 11
- Projenin Katkısını Konumlandırmak: Amaç, Tasarım ve Özgün Değer 13

Araştırma Sorusu ve Hipotezlerin Formülasyonu 14
- Araştırma Sorusunun İşlevi ve Bilgi Amacı 15
- Araştırma Sorusunun Geliştirilmesi ve Sınanması 16
- Araştırma Sorusundan Hipoteze Geçiş 19

Amaç ve Hedeflerin Belirlenmesi 21
- Amaç, Hedef, Faaliyet, Çıktı ve Etki Ayrımı 21
- Amaç ve Hedeflerin Yazım İlkeleri 22
- Başarı Ölçütleri ve Beklenen Etki 25

Özgün Katkının Ortaya Konması 26
- Özgünlükten Katkıya: Farkın Değere Dönüşmesi 26
- Özgün Katkının Başlıca Biçimleri 27
- Katkının Önceliklendirilmesi ve Sınanması 30
- Özgün Katkı Beyanının Kurulması 30

Üretken Yapay Zekânın Proje Geliştirme Sürecine Entegrasyonu 32
- Yapay Zekânın Epistemik Konumu: Destek Aracı mı, Karar Verici mi? 33
- Proje Geliştirme Aşamalarında Uygun Kullanım 33

Doğrulama, Sorumluluk ve Şeffaflık 36
Proje Fikrinden Özgün Değere Bütünleşik Yaklaşım 38
Öneriler 39
Bölüm Özeti 41
Kaynakça 42

3. BÖLÜM
ARAŞTIRMA TASARIMI, YÖNTEM VE PROJE YÖNETİMİ

Giriş 48
Zaman Çizelgesi ve Kilometre Taşları 49
Yöntem ve Tasarım 51
İş Paketleri ve Başarı Ölçütleri 53
Başarı Ölçütlerinin Belirlenmesi 55
Ekip Kurulumu 56
Risk Yönetimi (B-Planı) 58
Riskleri Önceliklendirme 59
Araştırma Olanakları 60
Fiziksel Olanaklar 62
Teknolojik Olanaklar 62
İnsan Kaynakları 62
Veri ve Bilgi Kaynakları 62
Kurumsal Olanaklar 63
Bölüm Özeti 63
Öneriler 63
Kaynakça 64

4. BÖLÜM
BÜTÇELEME, VERİ YÖNETİMİ VE YASAL/ETİK STANDARTLAR

Giriş 66
Bütçe Mantığı: Mantıksal Çerçevenin Sayısallaşmış Hâli 68
Bütçe Nedir, Ne Değildir? Temel Kavramlar 68
Bütçe ile Mantıksal Çerçeve Arasındaki Uyum 71
Maliyet Türleri, Uygunluk ve Gerekçelendirme 73
Bütçenin Gerçekçiliği, Orantılılığı ve Takvim Uyumu 74
Eş-Finansman, Aynî Katkı ve Dolaylı Maliyetler 75
Fon Programına Göre Bütçe Hazırlama: AB, TÜBİTAK, Kalkınma Ajansları ve BAP 78
Risklere Karşı Bütçe Kurgusu 81
Bütçe İzleme, Mali Raporlama ve Kaynak Kullanımında Dürüstlük 82
Saha Çalışmaları: Planlama, Lojistik ve Etik 83
Sahanın Öngörülemezliği: Planlama, Lojistik ve İnsan Kaynağı 83
Saha Etiği, Güvenliği ve Araştırmacının Refahı 85
Saha Verisinin Kalite Güvencesi 86

Uluslararası ve Çok Bölgeli Saha Çalışmalarının Özgün Zorlukları ... 86
Veri Yönetim Planı ve Açık Bilim Çağının Zorunlulukları ... 87
Veri Yönetim Planının Yükselişi ve Yeniden Üretilebilirlik ... 87
FAIR İlkeleri: Verinin Değerini Kalıcı Kılmak ... 88
İyi Bir VYP'nin Bileşenleri ve Veri Deposu Seçimi ... 89
VYP'nin Zaman İçindeki Yaşamı ve Fon Yükümlülükleri ... 90
Veri Paylaşımının Önündeki Engeller ve Çözümler ... 91
Etik ve Yasal Standartlar: Bilimin Ahlaki ve Hukuki Zemini ... 92
Araştırma Etiğinin Kavramsal Temelleri ... 92
İnsan Katılımcılarla Araştırma, Bilgilendirilmiş Onam ve Etik Kurul Süreci ... 93
Kişisel Verilerin Korunması: KVKK ve GDPR ... 95
Araştırma Bütünlüğü ve Bilimsel Yanıltma ... 97
Çıkar Çatışması, Yazarlık ve Yapay Zekânın Sorumlu Kullanımı ... 98
Hayvan Deneyleri Etiği ve 3R İlkesi ... 99
Uluslararası Ortaklıklarda Etik Uyum ve Araştırmada Adalet ... 100
Yaygın Etki: Bütçe ve Göstergelerle Bağı ... 101
Yaygın Etki: Kavram, Tasarım ve Ölçme ... 101
Açık Erişim, İletişim Tasarımı ve Bunların Bütçeye Yansıması ... 103
Örnek Uygulama: Bir Kalkınma Ajansı Mali Destek Programı İçin Bütçe Hazırlama ... 105
Örnek Projenin Tanıtımı ve Bütçe Şablonunun Yapısı ... 105
İnsan Kaynakları ... 106
Seyahat ... 107
Ekipman ve Malzeme ... 108
Yerel Ofis Maliyetleri ... 109
Diğer Maliyetler ve Hizmetler ... 110
Diğer: Hammadde ... 111
İdari Maliyetler ve Toplam Uygun Maliyet ... 111
Beklenen Finansman Kaynakları ve Eş-Finansman ... 112
Harcama Takvimi ve Nakit Akışı ... 113
Maliyetlerin Gerekçelendirilmesi: Zayıf ve Güçlendirilmiş Örnekler ... 114
Değerlendirici Gözüyle Genel Kontrol Listesi ... 115
Bütünleştirici Bir Çerçeve: İdari-Mali-Etik Katmanın Proje Döngüsündeki Yeri ... 117
Gelecek Eğilimleri: Açık Bilim, Yapay Zekâ ve Değişen Standartlar ... 117
Risk Yönetimi ve İdari-Mali-Etik Katmanda B-Planları ... 118
Öneriler ... 119
Bölüm Özeti ... 120
Kaynakça ... 121

5. BÖLÜM

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, YEŞİL MUTABAKAT VE ÇEVRE ODAKLI PROJE KURGUSU

Giriş ... 124
Proje Sürdürülebilirliği ve Çevresel Boyut ... 126
Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Proje Tasarımına Yansımaları ... 128

Çevre Etiği ve Çevre Eğitimi Projeleri 131
Bütünleşik Çevre Odaklı Proje Kontrolü 135
Öneriler 135
Bölüm Özeti 136
Kaynakça 137

6. BÖLÜM
ÇOK PAYDAŞLI PROJELERDE ÜNİVERSİTE-SEKTÖR İŞ BİRLİĞİ

Giriş 139
Çok Paydaşlı Projelerde İş Birliği Mantığı 141
Paydaşların Projedeki Rolleri ve Beklentileri 143
Ortak Seçimi ve İş Birliği Kurma Süreci 145
Konsorsiyum Yapısının Kurulması ve Yönetimi 148
İletişim, Karar Alma ve Çatışma Yönetimi 150
TTO ve Teknoparkların Arabulucu Rolü 152
Çok Paydaşlı Projelerde Karşılaşılabilecek Hatalar ve Çözüm Önerileri 155
Türkiye Bağlamında Uygulamaya Dönük Varsayımsal Paydaş Kurgusu 157
Öneriler 159
Bölüm Özeti 160
Kaynakça 161

7. BÖLÜM
TÜBİTAK PROJE SÜREÇLERİ

Giriş 166
TÜBİTAK Bilgi Sistemlerine Giriş: ARBİS ve Başkanlıkların Başvuru-Takip Sistemleri 167
Arayüzlerin Mantığı ve Sık Yapılan Teknik Hatalar 169
TÜBİTAK Çağrı Haritası 171
Hedef Kitlelere Göre Kritik Programlar 175
Öğrenciler İçin: 2209-A ve 2209-B Süreçleri 175
Öğretmenler ve Bilim İletişimcileri İçin: 4000 Serisi 177
Akademisyenler İçin Kariyer ve Araştırma Odaklı Programlar (1002-A, 3501, 1001, 1005 ve 2237) 180
TÜBİTAK Beklentileri ve Panel Değerlendirme Sistemi 183
Panelist Perspektifinden Temel Değerlendirme Kriterleri 183
Panellerdeki "Eşik Değer" Yaklaşımı ve Puanlama Dinamikleri 184
Proje Kurgusunda Derinlik: Amaç, Yöntem ve Yenilikçilik 185
Ölçülebilir Hedefler ve Bilişsel Kademelendirme 186
Yöntem Bölümünde İstatistiksel ve Metodolojik Şeffaflık 186
Proje Kurgusunda Disiplinler Arası Tasarım ve Dijital Dönüşüm 187
Kurumsal İzin Süreçleri ve Bürokratik Risk Yönetimi 188
TÜBİTAK Bütçeleme Kuralları 189
Bütçe Limitleri ve Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ) Mekanizması 190

Makine-Teçhizat Giderleri ve Altyapı Kısıtları ... 190
Bursiyer Ödenekleri ve İnsan Kaynağı Planlaması ... 191
Kurum Hissesi Mantığı ve Dolaylı Giderlerin Yönetimi ... 191
2026 Başvuru Formu Üzerinden Somut Bir Okuma ... 192
Kaynaklar (EK-1) ve Atıf Düzeni ... 194
Başvuru Sonrası Süreç: Sonuçlar, Ret Sonrası Revizyon ve Projenin Yürütülmesi ... 196
Öneriler ... 197
Bölüm Özeti ... 199
Kaynakça ... 199
Ekler ... 202

8. BÖLÜM
ERASMUS+ PROJE SÜREÇLERİ

Giriş ... 206
Erasmus+ Programının Politika Mantığı ve Avrupa Birliği'nin Yenilikçi Vizyonu ... 208
Programın Yatay Öncelikleri ... 210
Erasmus+ Eylem Mimarisi: KA1, KA2, KA3 ve Jean Monnet ... 211
Merkezî ve Merkezî Olmayan Yönetim ... 213
Proje Fikrinin Geliştirilmesi: İhtiyaçtan Müdahale Mantığına ... 214
Uluslararası Konsorsiyum Oluşturma Stratejileri ... 215
Yenilikçilik, Kapsayıcılık ve Etik Tasarım ... 217
Başvuru Portalları ve Dijital İş Akışı ... 218
Başvuru Yazımı, İş Paketleri ve Bütçe Mantığı ... 220
Uygulama, Kalite Güvence ve Risk Yönetimi ... 221
İzleme, Değerlendirme, Yaygınlaştırma ve Etki ... 223
Sık Karşılaşılan Hatalar ve İyileştirme İlkeleri ... 224
Akademisyenler ve Lisansüstü Öğrenciler İçin Araştırma ve Uygulama Olanakları ... 225
Değerlendirme Ölçütlerinin Okunması ve Örnek Proje Tasarımı ... 226
Sonuç ... 229
Öneriler ... 229
Bölüm Özeti ... 229
Kaynakça ... 230

9. BÖLÜM
KALKINMA AJANSI PROJE SÜREÇLERİ

Giriş ... 233
Kalkınma Ajanslarının Bölgesel Kalkınmadaki Rolü ... 235
Kalkınma Ajanslarının Destek Araçları ... 236
Proje Teklif Çağrısı ... 236
Teknik Destek ... 237
Fizibilite Desteği ... 238
Güdümlü Proje Desteği ... 238

SOGEP ve Sosyal Kalkınma Odaklı Programlar ... 239
Proje Desteğine Başvuru Süreci ... 240
Projelerin Değerlendirilmesi ... 242
Başarılı Bir Kalkınma Ajansı Projesinin Hazırlanması ... 243
Proje Bütçesinin Hazırlanması ... 245
Proje Hazırlarken Sıklıkla Yapılan Hatalar ... 246
Kalkınma Ajansından Destek Alma Stratejisi ... 248
TR83 Bölgesi Açısından Değerlendirme ... 250
Sonuç ve Öneriler ... 252
Bölüm Özeti ... 253
Kaynakça ... 254

10. BÖLÜM
BAP (BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ) SÜREÇLERİ

Giriş ... 257
İç Fon Olarak BAP: Kavramsal Çerçeve ve Dış Kaynaklardan Farkı ... 259
Hukuki ve Kurumsal Mimari: Katmanlı Normlar Düzeni ... 262
Destek Türlerinin Tasarımı: Örtük Kaynak Dağıtım Politikası ... 266
Genç Araştırmacıya Açılan Kapılar ve Eşikler ... 273
Başvurudan Protokole: Bilimsel Değerlendirme ve Etik İzinler ... 277
Bütçenin Yürütülmesi ve Satın Alma: Araştırmacının İdari Rolü ... 282
Çıktı Odaklılığın Kurumsallaşması ve Performans Mantığı ... 286
Sonuç: Üniversite İçi Araştırma Yönetimi Rejimi Olarak BAP ... 288
Öneriler ... 291
Bölüm Özeti ... 292
Kaynakça ... 293

11. BÖLÜM
DESTEKLENEN PROJELERİN YÜRÜTÜLMESİ: DİJİTAL ARAÇLARLA SÜREÇ, KANIT VE RAPORLAMA YÖNETİMİ

Giriş ... 295
Bölümün Kapsamı ve Kitap İçindeki Konumu ... 296
Problem Tanımı ve Bölümün Savı ... 297
Yöntem ve Örnek Olay Seçimi ... 298
Proje Yönetim Altyapısının Kurulması ... 299
Taahhüt Belgesinin Yükümlülük Listesine Dönüştürülmesi ... 299
Kanıt Envanterinin Oluşturulması ... 300
Dosya Mimarisi, Adlandırma Kuralı ve Erişim Düzeni ... 301
Dijital Araçların Seçimi ve Kullanımı ... 302
Seçim Ölçütleri ve İşlev Sınıflarına Göre Araçlar ... 302
Yapay Zekâ Destekli Araçların Kullanım Alanları ve Sınırları ... 305
Etik ve Yasal Çerçeve ... 306

Asgari Araç Seti 307
Görev Takibi ve Kanıta Bağlı İlerleme Yönetimi 308
İş Paketlerinin Görev Düzeyine Kırılması 308
Pano Tasarımı, Görev Kartı ve Tamamlanma Tanımı 309
İzleme Ritmi, Hatırlatma ve Otomasyon 310
Kararların Onay Düzeyi ve Yürütme Yönteminin Sözleşme Yapısıyla Uyumu 311
Kanıt ve Belge Yönetimi 313
Kanıt Türleri ve Toplama Sorumluluğu 314
Mali Kanıtlar ve Satın Alma Süreci 315
Faaliyet Kanıtları ve Görsel Kayıt 316
Kanıt Toplama Akışı ve Zamanlama Kuralı 317
Paydaş İletişimi ve Görünürlük 319
İletişim Planı ve Kanal Ayrımı 319
Toplantı ve Karar Kayıtları 320
Görünürlük Yükümlülükleri ve Kanıtlanması 321
İzleme, Kontrol ve Sapma Yönetimi 323
İzleme Göstergeleri ve İzleme Tablosu 323
Uygulamada Karşılaşılan Güçlükler 325
Değişiklik Talepleri ve Sözleşme Değişikliği 326
Yürütücü Üzerindeki Takip Yükünün Azaltılması 328
Sonuç Raporu ve Proje Kapanışı 328
Rapor–Kanıt Eşleştirmesi ve Katkı Metinlerinin Toplanması 329
Raporun Yazımı, Ekleri ve Sık Karşılaşılan Eksikler 330
Mali Kapanış, Arşivleme ve Saklama 332
Çıktıların Açık Erişime Sunulması ve Sürdürülebilirlik 333
Örnek Olay İncelemesi 334
Öneriler 343
Bölüm Özeti 343
Kaynakça 345
Ekler 347

1. BÖLÜM

TEORİDEN UYGULAMAYA PROJE EKOSİSTEMİ

Prof. Dr. Murat KURT, Amasya Üniversitesi
ORCID NO: 0000-0003-1155-9339

Bölüm Kazanımları

- Bu kitabın amacını, hedef kitlesini ve bölümler arasındaki mantıksal ilerlemeyi açıklayabilir.
- Proje geliştirmeyi; kurumlar, kaynaklar ve paydaşlardan oluşan bir ekosistem içinde yürüyen bir süreç olarak tanımlayabilir.
- Proje döngüsünün evrelerini ve mantıksal çerçevenin dikey-yatay mantığını bir proje önerisinin bölümleriyle ilişkilendirebilir.
- Bilimsel titizlik ölçütleri ile araştırma ve yayın etiği standartlarını proje tasarımının ayrılmaz bir bileşeni olarak değerlendirebilir.
- Farklı fon kaynaklarının (TÜBİTAK, Erasmus+, kalkınma ajansları, BAP) ortak dilini ve ayrışan beklentilerini karşılaştırabilir.

GİRİŞ

Proje yazmak uzun süre bireysel bir yazım becerisi olarak görülmüş ve iyi bir fikrin forma dökülmesi ve takvime yetiştirilmesi yeterli sayılmıştır. Oysa bir önerinin desteklenmesi, fikrin niteliği kadar o fikrin hangi kurumsal çerçevede, hangi paydaşlarla, hangi mali kurallar ve hangi etik standartlar içinde konumlandığına bağlıdır. Bu kitap da proje geliştirmeyi bir form doldurma pratiği olarak değil, birbiriyle ilişkili aktörlerden, kaynaklardan ve kurallardan oluşan bir ekosistem içinde yürüyen bir süreç olarak ele alır. Ekosistem benzetmesi bir söz oyunu değildir. Araştırma altyapısı, teknoloji transfer ofisinin aracılık kapasitesi, sanayinin ihtiyaç tanımı, bölgesel kalkınma öncelikleri, etik kurulların takvimi ve uluslararası ortakların çalışma kültürü bir önerinin nihai biçimini birlikte belirler. Bu unsurlardan biri göz ardı edildiğinde, bilimsel olarak güçlü bir fikir dahi uygulanabilirlik ölçütünü karşılayamaz.